

"Müzeler, Uygarlık ve Gelişim" Çalıştay Raporu

Workshop Reports of Encounter Museums, Civilization and Development

Amman, 26-30 Nisan 1994

Çalıştay 1: Gelişimde müzelerin ve müze personelinin işlevi

ICOM ve Ürdün Antik Eserler Bakanlığı'nca Amman Kraliyet Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Müzeler, Uygarlık ve Gelişim" konulu Buluşma çerçevesindeki "müzelerin ve müze personelinin işlevi" konulu çalıştayın katılımcıları deneyim alışverişine böylesine katkıda bulunan bir toplantının önemini altını çizmişlerdir.

Müzakereler esnasında aşağıdaki önemli noktalar ortaya konmuştur:

- 1- Toplumda müzelerin önemi ve işlevi.
- 2- Müze personelinin düzgün bir biçimde yetiştirilmesi ve müze yönetiminin özertleştirilmesi ihtiyacı.
- 3- Arap toplumu içinde bilgi ve personel alış veriş ihtiyacı.

1- Toplumda müzelerin önemi ve işlevi

Katılımcılar, Arap müzelerinin yapmaları gereken ilk işin ulusal ve insani miraslarını korumak ve tüm mevcut ve gelecekteki müzelerde (arkeoloji, etnografya, güzel sanatlar, doğa tarihi, yakınçağ tarihi, bilim ve teknoloji) bir kültürel kimlik kavramı oluşturmak olduğunu altını çizmişlerdir.

Müzelerin halk üzerindeki etkisi

İnsanlar müzenin yaşamında yer almalıdırlar. Bu, genel olarak bariz bir duygusal etki bırakan etnografya ve folklor müzeleri ile ilgilidir. Bu müzeler ideal birer eğitim ve eğlence yeridir. Halkın tüm katmanlarına hitap etme imkanları vardır ve insanların günlük hayata dair deneyimlerine ve beklentilerine karşı duyarlıdırlar (örn. Bahreyn'deki Beyt-ül Kur'an Müzesi, Filistin Müzesi).

Müzelerin geleceğin ziyaretçileri olan çocukların eğitiminde önemli bir rolü vardır. Çocuklar sayesinde müzeye gelmeye isteksiz yetişkinler de heveslendirilebilir (Umman Bilim Müzesi ve Londra İnsanlık Müzesi örnekleri bu düşünceye özellikle örnek teşkil etmektedir). Ancak müzeler (öğrenme yeri olan) okulların yerini alamazlar.

Ama müzeler okullarla yakın iş birliği içinde hareket etmelidir. Eğer eğitim demek iş bulmak demekse, müze demek de eğlence ve rahatlama demektir, ama bir yandan da bilgi ve hayat demektir. Özgürlük, kendini ifade edebilme ve yaratıcılık merkezlerine meraklı gençlerin bilinçlenmesini sağlayıp uygarlığımızın bugününün ve geleceğinin teminatı olmalıdır.

Çöl Müzesi

Arap ülkelerinin genel öğelerinden biri olan çöl, Kalahari Çölü örneğindeki gibi belirli bir merkezi olan bir ya da birkaç gezici müze halinde kullanılabilir. Bu tip müzelerin olması gereklidir. Cezayir'de çölleşme üzerine bir dökümantasyon merkezi olduğu gibi böyle bir kurum da vardır. Diğer ülkeler de bu konunun altını çizmişlerdir. Bunlar arasındaki Paris Arap Dünyası Kurumu bu Buluşma'da bahsedilen bazı faaliyetleri uygulamaya koymak için bir "kaynak" oluşturan bir gövde olmaya gönüllü olmuştur.

2- Yönetim ve Eğitim

Yönetim: Çoğu katılımcı, müze olarak kullanılan yapıların yetersizliğinden dolayı kaygı duymaktadır (örneğin: Jerash Müzesi). Ancak eski binaları küçümsememeliyiz. Bu binaların

yapısına ve önleyici muhafaza koşullarına saygı gösterildiği sürece ıslah edilmeleri şiddetle tavsiye edilmektedir, çünkü genellikle bu binalar korunması amaçlanan mirasın birer parçasıdır.

Eğitim: Müze personelinin eğitiminin önemi uzun uzadıya tartışılmıştır. Müzecilik mesleğinin tüm yönlerine ayrıntılı tarif ve gerekli eğitim düzeyinde olduğu kadar terminoloji düzeyinde de standartlar getirilmelidir. Tüm bunlar devlet gözetimi altında olmaksızın yapılmalıdır. Bu çerçevede, grup müze eğitim kurslarına olan ihtiyaç üzerinde durmuştur. Ortaya iki eğilim çıkmıştır: bir tanesi bölgesel merkezlerin kurulması taraftarı, diğeri ise üniversitelerdeki eğitime müzecilik bilimi kursları ve seminerleri konmasından yana olmuştur.

Diğer yandan, Arap Dünyası'nda bir müzeler ve müze uzmanları rehberi deneyim alışverişine imkan sağlayacaktır. Buna ek olarak, ICOM uzmanlarının işbirliği de gönülden arzu edilmektedir. ICOM, müzecilik biliminin öğretildiği mevcut kurumların bir dökümünün hazırlanması için tavsiye ve destek vermeli, ilgili kurumlarla temas kurmalı ve eğitmenlerin seçimi konusunda yardımcı olmalıdır. Ayrıca, müzecilik alanına gereken değer verilecek mi? Bu durgunluk dönemlerinde toplumsal gelişme ve yeni teknolojilere ayak uydurabilmek için müze uzmanlarına verilen uzmanlık kurslarına ek olarak sürekli eğitim sağlanması da arzu edilmektedir. "Bağdat Arap Ülkelerindeki Kültürel Varlıkların Korunması Bölgesel Merkezi"nin geçici olarak dondurulmasına karşı çıkmıştır. Merkezin bazı faaliyetlerinin Ürdün ya da başka bir Arap ülkesine kaydırılması önerilmiştir.

3- Arap toplumu içinde bilgi ve personel alış veriş

Arap Dünyası'ndaki müze çalışanları arasındaki iletişimsizlik esefle karşılanmıştır. Bu durumu telafi etmek için bölgesel bir gruplaşma bilhassa arzu edilmektedir. Delegelerin büyük çoğunluğu ICOM dahilinde ulusal toplulukların kurulması ile başlayacak bölgesel bir ortaklık kurulması taraftarıdır. Ürdün, bu kuruluşun ilk üyesi olma teklifinde bulunmuştur.

Bu Araplar arası ortaklıkta gezici sergilerin alış verişinin daha kolay olması beklenmektedir. Bu alış veriş esnasında Ford Vakfı'nın mali desteği ile ICOM tarafından yayınlanacak olan bir haber bülteni aracılığıyla bilgi akışı sağlanması kaçınılmaz olacaktır. Mısır, bu bültenin sürekliliği görevini üstlenmiş ve teminat vermiştir. Yeni ICOM üyeleri, üye olurken bilgi merkezine faydalı bilgi ve yayınlar sağlama sözü vermişlerdir.

Gelecek, Arap Müze dergisinin yeniden doğuşuna tanıklık edebilir. On iki katılımcı terminolojik, müze bilimsel bir terimler sözlüğünün (ALESCO işbirliği ile ve **AFRICOM** tarafından getirilen standartları dikkate alarak) düzenlenmesine katkıda bulunmayı arzu etmişlerdir.

TAVSİYELER

- Müzelerin idari ve mali özerkliklerinin yanı sıra eğitimdeki rollerinin de Arap toplumunca kabul edilmesi.
- Müze biliminin akademik eğitim kapsamına alınması. ICOM ilk temasları kuracak ve akademik programların hazırlanıp geliştirilmesini destekleyecektir (muhtemelen ALESCO işbirliği ile).
- Bağdat Bölgesel Merkezi'nin bazı faaliyetlerinin yeniden faaliyete geçirilmesi ve desteklenmesi ve gerekirse bu faaliyetlerden bazılarının UNESCO işbirliği ile Ürdün ya da bir başka Arap ülkesine kaydırılması
- ICOM ile bir haber bülteni yayımlamak ve Arap Müze dergisini diriltmekle görevli bölgesel bir Arap kuruluşu kurulması. Bu kuruluş ayrıca bir Arap müze bilim terminolojisi geliştirmekle görevlendirilecektir.

Çalıştay 2: Koleksiyonların yönetimi

Bu çalıştayın katılımcıları aşağıdaki üç konuyu tartışmışlardır:

1. Muhafaza
2. Belgeleme

3. Teşhirler ve bölgesel ve uluslar arası işbirliği

1. MUHAFAZA ETME KONUSU ÜZERİNE

Aşağıdaki sorunlar ayrıntılı olarak ele alınmıştır:

- Önleyici muhafaza
- Kamu bilincinin artırılması
- Uzman eğitimi ihtiyacı

1.1 Önleyici muhafaza konusu üzerine

Restorasyondan sağlanacak çıkarlar ve restorasyonda kullanılacak araçlar Arap ülkelerinde farklılık göstermektedir. Önleyici muhafaza kavramı Arap Dünyası'ndaki müzelerde halen pek bilinmemektedir. Bu sebeple 1990 yılında Hollanda'da başlatılan ve Avrupa'da benzer sorun hakkında bilincin artırılmasını sağlayan Delta Planı, çeşitli Arap müzelerince dikkate alınmalıdır. Çalıştayda pek çok fikir ele alınmıştır: sistematik belgeleme ihtiyacı ve koleksiyonların sistematik olarak izlenmesi ihtiyacı. Müzelerin hem kalıcı hem de geçici teşhirleri için bütün koleksiyonu depolama alanlarında ve camekanlarda muhafaza etme ihtiyacı.

Çoğu Arap ülkesinde, çıkarılan arkeolojik eserlerin boyutları oldukça büyüktür. Bu sebeple kazı, halihazırda depolanmış olan eserlerin de saklanabilmesine izin verilecek şekilde planlanmalıdır.

Çoğu Arap ülkesindeki hızlı kentsel gelişim nedeniyle kazılar genellikle çok hızlı yapılmaktadır. Bu gibi kazılar, buluntuların çıkarıldığı tarihi bağlamın kaybolmaması için bilimler arası uzmanlarca yürütülmelidir.

Açık hava ören yerlerinin korunması için önlemler alınmalı ve çok sayıda ziyaretçinin oluşturacağı etki göz önünde bulundurulmalıdır. Gözde ören yerlerine gelen turistlerin sayısı sınırlandırılmalıdır. Turizm acenteleri ile işbirliği yapılarak turist sayısının yeniden dağılımı yapılabilir.

Öneriler ve Tavsiyeler:

- Müzelerin depolama alanları "İhtilafli Rezervler"de sözü edilen standartlara uymalıdır.
- Yerinde belgeleme yapılmalı, çıkarılan buluntuların durumu belirtilmelidir.
- Muhafaza ve ıslah etme konuları ile ilgili kamu bilincini arttıracak eğitim programları geliştirilmelidir. Ören yerlerinde eğitim panelleri düzenlemek halkın zengin kültürel mirası hakkındaki bilincinin artırılmasına yardımcı olur. Bu yöntem Kanada ve Avustralya'da yaygın olarak kullanılmaktadır.
  - Muhafaza ve restorasyon yardımcı olmak için geleneksel teknik ve yöntemler de belgelenmelidir.
  - Restorasyon yönelik üç müdahale düzeyi önerilmiştir.
    1. Müze tarafından yapılan temel müdahaleler.
    2. Ulusal üniversite laboratuvarlarından uzmanların yaptığı restorasyon çalışmaları
    3. Bölgesel laboratuvarlardan uzmanların yaptığı ıslah çalışmaları.

1.2 Kamu bilinci ihtiyacı

Katılımcılar, sokaktaki adam ve karar veren kişi düzeyinde kamu bilincine büyük ihtiyaç duyulduğunun altını çizmişlerdir. Günümüz Arap ülkelerinde olduğu gibi, insanların gözünde kendi kültürel miraslarının bir değeri ya da anlamı yoktur. Çoğu Arap ülkesinde bilinçsizlik yüzünden kültürel miras yok olmaktadır.

Katılımcılar, halk eğitim kurumlarının, okulların, eğitim merkezlerinin müzenin bir parçası olmasını önermişlerdir. Medya ile ilgili gençlik kampları kültürel mirasın korunması

konusunda yardımcı olabilir. Toplumun tüm kesimlerini bu çabaya dahil etmek gerekmektedir.

1.3. Eğitim ihtiyacı

Mevcut sorunların çoğu uzmanlık ve yetenekli müze personeli eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Tüm alanlarda eğitim verilmesi konusunun önemi vurgulanmıştır: önleyici muhafaza, güvenlik, dökümantasyon, ve uzman muhafaza ve ıslah etme eğitimi. ICCROM'un önleyici muhafaza ile ilgili gezici sergisi tüm Arap müzeleri için gerekli olabilir.

2.BELGELEME

2.1 Mevcut Durum

Yedi ülke koleksiyonlarını gözetmek amacıyla yazılım geliştirmişlerdir. Tüm katılımcılar bu yazılımın geniş kapsamlı olarak dağıtılmadığını belirtmişlerdir.

Buna ek olarak, bütünleşik belgelemenin ören yerleri, anıtlar ve koleksiyonların idaresinde bir araç olarak kullanılması karar verilmiştir. Buna mirası gözetken kurumlar, yani müzeler, üniversiteler, hükümet makamları, v.b. ek olarak muhafaza ve araştırma da dahildir. Bütünleşik belgeleme uzmanlar ve kamu için görsel medya aracılığıyla kütüphanelerde ve sergilerde kullanılan bir araç olmalıdır.

Birçok katılımcı müzelerde acil olarak envanterler (manuel ya da bilgisayarlı) oluşturulması gerektiğinin altını çizmiştir.

Envanterlerin işlevlerinin aşağıdakiler olması kararlaştırılmıştır:

- Çalıntı eserleri kaydetmek için veri bankaları oluşturmak
- Kültürel varlık karaborsacılığına karşı savaşmak
- Müze koleksiyonları ve belgeleri hakkında bilgi alışverişi imkanlarını arttırmak.
- Müzelerde bir vasile ve muhafaza aracı olarak hizmet etmek

2.2 Eylemler ve deneyimler

Çalıştay sırasında RITSEC Kültür varlıkları, Bütünleşik Müze Bilgi Sistemi (IMIS), Çoklu ortam El Yazmaları Elde Etme Sistemi (MMRS), Ören yerleri Çevresel Haritası (EMAS)'ı da içine alan bilgisayar sistemlerini sergilemiştir.

RITSEC'e, UNDP ve Arap Ekonomik ve Sosyal Gelişim Fonu'nca kurulmuş olup bir sisiv toplum kuruludur. Başlangıçta, biri Kahire'de diğeri de Kuveyt'te olmak üzere iki merkez halinde kurulmuştur. RITSEC, diğeri Arap ülkelerine de bilgi teknolojisi konusunda yardımcı olmayı ummaktadır.

Çalışmaya katılanlar bir AFRICOM programı projesi olan "Afrika'daki koleksiyon envanterlerinin standartlaştırılması" konusunu ele almışlardır. AFRICOM Programı "Standartlar El Kitabı"nın nüshaları (HTML çerçevelerini tam olarak destekleyen bir web tarayıcı gereklidir) dağıtılmış ve üzerinde tartışılmıştır. "Standartlar El Kitabı"nın Arap müzelerinin ihtiyacını karşılayacak şekilde değiştirilebileceğine dair genel bir kanı oluşmuştur. Bu arada iletişim bilgi sahalarının daha özenli hale getirilmesi gerekmektedir.

Arap ülkeleri için müzelerde kullanılmak üzere standart envanter formları içeren bir el kitabı oluşturulması önerilmiştir.

2.3 Çözülmesi gereken genel sorunlar

“Arap ülkelerinde koleksiyon envanterlerinin standartlaştırılması” başlıklı proje tasarısı dört basamak halinde önerilmiştir:

- Müze uzmanlarınca Arap dünyasındaki standart ve koşullara cevap verebilmek için AFRICOM el kitabına uyan ve onu değiştiren bir standartlar el kitabı oluşturulmalı ve böylece müzelerin ihtiyaçları karşılanmalıdır. Uluslar arası koordinasyonu temin etmek için ICOM Belgeleme Komitesi'ne (CIDOC) başvurulması önerilmiştir.

- Halihazırda bilgisayarlı envanter kullanmakta olan ülkeler geliştirilmiş olan yazılımları karşılaştırmak için bir araya gelmelidir. İşbirliği içinde hareket etmek ve yazılımı paylaşmak ve en azından asgari bilgi standartlarında veri transferi olanağını temin etmek amaçlanmalıdır.

- Her müze geliştirilen standarda göre veri girdisi yapmaya teşvik edilmelidir.

- Envanterlerin ötesinde etkili belgeleme için uzun vadeli talimatnameler/tüzükler planlanmalıdır.

Projenin başlangıcından bir komitenin sorumlu olması ve RITSEC'in bu çalışmada yer alması genel kabul görmüştür.

Sonraki bir aşamada, proje Arap ülkeleri için bölgesel müze bilim merkezinin bir parçası olabilir, ya da her bir Arap ülkesi kendi Eski Eserler Bölümleri dahilinde bir bilgi merkezine sahip olabilir.

ICOM'un koleksiyon envanterlerinin standartlaştırılması projesinin başlaması için gerekli fonların sağlanmasında yardımcı olacağı umut edilmiştir. Bu hususta projenin detaylı olarak tanımlanması ve belli konu başlıkları ve alanlara uygun olması gerekmektedir. Ancak, aynı zamanda en önemli iş olan bilgi girdisinin müzelere bırakılması gerekmektedir.

3. SERGİLER VE BÖLGESEL VE ULUSLAR ARASI İŞBİRLİĞİ

3.1 Sergiler konusu üzerine

Yurt dışındaki sergiler

Genel olarak tüm katılımcılar farklı ülkeler arasındaki sergi alışverişinin önemini görmüş ve daha fazla alışveriş yapılmasını teşvik etme eğilimi içine girmişlerdir. Ancak, ortaya birçok kaygı unsuru çıkmıştır:

- Paketleme, nakil, elde tutma, hırsızlık güvenliği sorunu

- Paketleme, nakil, sevkiyat ya da paket açma sırasında bir restorasyon uzmanı hazır bulunmalıdır.

- Yurt dışı sergilerinin süresi fazla uzun tutulmamalıdır. Birbirini takip eden sergiler sınırlandırılmalıdır. Uzun vadeli kredilere izin verilmelidir.

- ICOM Müze Güvenliği Komitesi'nin bu konuda bir literatürü bulunmaktadır. Bu literatür Arap ülkelerinin kullanımına açılmalıdır.

- Arap ülkeleri sergi alışverişleri hakkında olan mevzuatı yürürlüğe koymalıdır.

- Alışveriş yapan ülkeler arasındaki karışıklık ihtiyacı vurgulanmıştır. Yurt içinde yerel sergiler önerilmiştir.

3.2 Bölgesel ve uluslar arası işbirliği konusu üzerine

Katılımcılar, Arap ülkeleri arasında işbirliği, veri incelemesi ve beceri alışveriş ihtiyacını dile getirmişlerdir.

İşbirliği içinde olmak ve uluslar arası organların deneyimlerinden faydalanmak gerekmektedir. Arap ICOM'unun oluşturulması gerekmektedir ve bunun yapılabilmesi için çeşitli Arap ülkelerinde ICOM komiteleri kurulup mevcut olanların etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Arap Dünyası'ndaki kültürel varlıkların restorasyonu üzerine çalışan (Bağdat'taki) Arap Bölgesel Merkezi ve laboratuvarları, ve (Kahire'deki) Bölgesel Bilgi Teknolojisi ve Yazılım

Mühendisliği Merkezi (RITSEC) gibi bazı bölgesel merkezler mevcuttur. Ancak, birkaç sebepten dolayı bu merkezlerin faaliyetleri Arap halkına yayılmamaktadır. RITSEC ile bazı Arap ülkeleri arasında bir miktar işbirliği mevcuttur ama yeterli değildir. Bu bölgesel merkezler yeniden etkinleştirilmeli ve halka duyurulmalıdır. ICOM'un Arap müzeleri rehberinde mevcut bölgesel merkez hakkında bir miktar bilgi yayınlaması önerilmiştir.

TAVSİYELER

- Amacı Arap ülkeleri arasındaki faaliyetleri düzenlemek olan bölgesel bir ICOM kuruluşunun oluşturulması.
- Yakın gelecekte uygun kurumlarda (üniversiteler, müzeler, v.s.) müzecilik üzerine eğitim kursları oluşturulması ve uzun vadede bir müzecilik eğitimi merkezi kurulması.
- Arap ülkelerindeki tüm müze ve ören yerlerinde öneyici muhafazanın geliştirilmesi.
- Arap ülkelerindeki kültürel miras envanterlerinin standartlaştırılması.
- Katılımcılar ICOM ve diğer tüm ilgili kuruluşları Filistinlilerin "Kudüs'teki Filistin Arkeoloji Müzesi "Rockefeller" de dahil olmak üzere kaybettikleri topraklardaki müzelerin idaresini geri alma taleplerini desteklemeye ve ayrıca Filistin'de yeni müzelerin kurulmasına yardımcı olmaya davet etmektedirler.

Çalıştay 3: Araştırma, Etik ve Mevzuat

Açılış oturumu sırasında, yukarıdaki çalıştayın katılımcıları tartışmalarını dört ana konu çerçevesinde düzenlemeye karar vermişlerdir:

- 1- Evrakların özeti, ardından genel müzakere.
- 2- Araştırma, müzeler ve araştırma politikaları arasındaki ilişki.
- 3- Mevzuat ve yönetmelikler.
- 4- Etik ve öneri teklifleri.

Arap kültürel bağlamındaki müze kavramı konusu, katılımcılar tarafından ortaya atılan ilk konu olmuştur. Gelen cevaplar çeşitli ve biraz çelişkilidir. Katılımcıların bir kısmı sömürgelemeden çıkma sürecini takip eden tarihi söylemin oluşturduğu tehlikeyi zengin ve tam bir kimlik oluşturmadaki zorluğun bir kanıtı olarak değerlendirmişlerdir.

Diğer hususlarda, Arap kültürel mirası üzerine belli başlı yönetmeliklerin halen müzenin muhafaza edici bir kurum olduğunu göz ardı ettiği görülmektedir.

Katılımcılar ayrıca kaynak yetersizliği ve Arap ülkeleri arasındaki iletişimsizlik sebebiyle Arap müzelerinin içinde bulunduğu istikrarsız duruma değinmişlerdir.

Bazı müzelerin kolonileşme döneminden miras kaldığı ve Arap toplumlarının mevcut önceliklerini daha iyi karşılayacak şekilde uyarlanmaları gerektiğinin altı çizilmiştir.

Konuşmacılar ayrıca Arap müzelerinin sıklıkla karar veren kişilerce yabancılara tahsis edilmiş kültürel camakanlar olarak kullanıldıklarını ileri sürmüşlerdir.

Böylesi dar bir görüş vatandaşların kimliklerini tanımaya yönelik beklentilerini dikkate almaz.

Ancak, müzeler farklı medeniyetlerin köklerinden uzakta sergilendiği, ayrıcalıklı birer kültürlerarası alışveriş forumu olmalıdır. Müzeler, diğer herhangi bir kurumdan daha fazla imha ediciliğe karşı mücadele etmeli ve anlayışı teşvik etmelidirler.

TAVSİYELER

Bölgedeki müze uzmanlarının faaliyetlerini güçlendirmek için ICOM Ulusal Komitesi kurulmasının teşvik edilmesi ihtiyacının altı çizilmiştir. ICOM Tüzükleri'ne göre bir Arap ülkeleri ICOM Bölgesel Kuruluşu (ACOM) kurulması gerekli bir koşuldur. Kuruluşun amaçları Ulusal Komitelerin faaliyetlerini düzenlemek ve Arap dünyasının güncel durumuna göre düzenlenmiş belli başlı programların uygulamaya koyulmasını desteklemek olmalıdır.

Ürdün Eski Eserler Bölümü, ICOM ile işbirliği halinde, bu tip bir Bölgesel Kuruluş'un kurulması çalışması hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Ayrıca, ana faaliyetleri bildiren yıllık bir bülten ve uzman kaynakçalar Arap müze uzmanları arasında dolaştırılmalıdır.

Arapların her fırsatta yeni ve çeşitli müzeler kurması konusunda çaba göstermesi gerektiği vurgulanmalıdır.

Arap ülkelerinin sanat, antik eserler ve bilimdeki zengin kültürel mirası, bu mirası koruyan ve inceleyen pek çok dünya müzesinin ilgisini çekmektedir. Bu Buluşma, bu müzeler ile Arap müzeleri arasındaki öncelikli/özel ilişkilerin kurulmasını teşvik etmektedir. Bu ilişkiler sürekli ve gelişen bir alış veriş barındırmalı ve müze koleksiyonlarını korumak ve bu koleksiyonlar hakkında daha da fazla bilgi sağlamak için işbirliği yapmanın önemini vurgulamalıdır.

Müzeler için ayrıca personel görevlerini kesin olarak belirleyen ve müzenin iyi bir şekilde yönetilmesi için tüm gerekli kuralları gösteren kuruluştaki akış diyagramları tasarlanmalıdır.

Arap ülkelerinde müze biliminin gelişmesini amaçlayan genel bir stratejinin oluşturulabilmesi için bölgedeki müzelerin işleyişi üzerine kapsamlı bir teftiş yapılmalıdır.

Arap hükümetleri müze uzmanlarına maddi ve manevi destekte bulunmaya davet edilmeli ve böylelikle bireysel etkililik artırılmalıdır.

Bireysel deneyimin artırılması için ICOM ile işbirliği içinde müzelerin faaliyetleri üzerine Arap eğitim oturumları düzenlenmelidir.

Tüm Arap müzelerinde bilgisayarların yaygın olarak kullanımının önerilmesi ve halihazırda bilgisayar sistemlerini kullanmakta olan Arap müzeleri arasında bu alanda bilgi ve deneyim alışverişinin teşvik edilmesi gereklidir. Bu, ICOM ve UNESCO işbirliği ile yapılacaktır.

Kamu bilincini arttırmak için, Arap müzeleri ve halkın arasında temas sağlayacak çoklu ortam ve bilgisayar yöntemleri kullanılmalıdır.

Bilimsel araştırmaların sonuçlarını halka duyurmak için UNESCO'nun Museum International dergisine benzer bir dergi yayınlanmalıdır.

ICOM'un Meslek Etiği Kanunu'nda ifade edilen ilkeler mümkün olan her yolla Arap müzelerinde yaygınlaştırılmalıdır. Bu ilkeler, mevcut kanunlarla koordine edilmek ya da evrensel kabul görmüş biçimde kabul edilmek amacıyla gözden geçirilecektir.

Katılımcılar ayrıca müzelerin miras muhafaza araçları olarak tüm işlev ve görevlerini tam olarak tanımlayacak ulusal kanunlar çıkarılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Müzeler ve antik eserler konusunu temel alan yeni bir Arap mevzuatı ile ilgili olarak bir Arap "Kanun meali" tevhidi talep edilmelidir.

Arap hükümetleri antik eser kaçakçılığının önlenmesi ve kaçakçılığın önlenmesi için Arap ve uluslararası işbirliği oluşturulması için aldıkları önlemleri geliştirmeye davet edilmelidir.

Silahlı çatışmalar sırasında çalınan tüm kültürel varlıkların iade edilmesi talebinde bulunulmalı, malzemelerin geri dönmesi için çaba gösteren ilgili müzelere yardım edilmeli, bu müzelere kayıp eserleri araştırmak için gerekli tüm bilgiler verilmeli ve ICOM yönetiminde, UNESCO, üyeleri ve uluslar arası kuruluşların yardımı ile gerekli kanuni belgeler hazırlanmalıdır.

Arap ülkelerini, UNESCO'ya kültürel varlıkların silahlı çatışmalar sırasında korunması hakkında uluslar aras anlaşmaları tasfiye etme olasılıkları (1954 Hague Kongresi) hakkında detaylı çalışma talebinde bulunan bir tavsiye kararı sunmaya davet etmek, bu sayede çağdaş Arap ve uluslararası koşullara uymalarını sağlamak ve müzeleri ve kültürel varlıkları korumaya yönelik bu anlaşmalar mekanizmasını geliştirmek. Bu, ayrıca, çalıntı eserlerin buldukları ülkeye geri getirilmesi ile ilgili anlaşmalara da uygulanmalıdır.

UNESCO himayesinde Filistin'deki işgal altında olan müzelerin durumu gözden geçirilmelidir. Çalınmış olan kültürel varlıkların iadesi talebinde bulunulmalıdır.

Bağımsızlık öncesinde kaybolan kültürel varlıkların iadesi için UNESCO Uluslararası Geri getirme ve İade Komitesi'ne talepte bulunulmalıdır.

Silahlı çatışmalar sırasında yer değiştirmiş olan kültürel varlıkların da iadesi talebinde bulunulmalıdır.

Son olarak, katılımcılar imza sahibi olmayan ülkeleri kültürel varlıkların kaçak yollardan ithalat, ihracat ve nakilinin engellenmesi yolları hakkında düzenlenen UNESCO Kongresi'ni (Kasım 1970) onaylamaya ikna etmek ve imza sahibi ülkeleri de taahhütlerine uygun davranmaya ikna etmek amacıyla UNESCO'nun çabalarını destekleme önerisinde bulunmuşlardır.

Öğrenci Çevirmen: Mert Erdil
Öğrenci Proje Asistanı: Gözde Şakar